

Morvai nyomában Petőfiért

Paraszthajszál

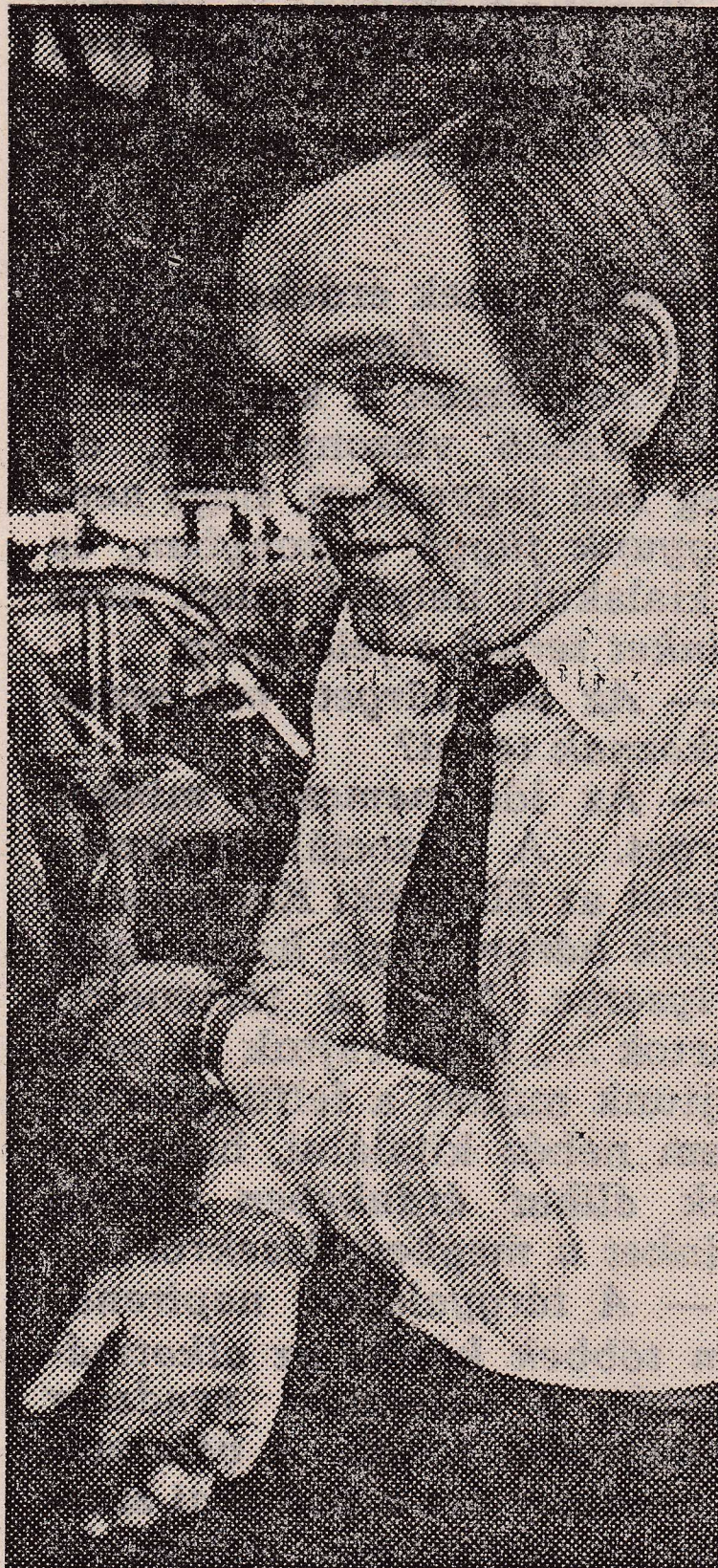
Alvászavarral és tudásszomjjal egyként küszködő kollégáimmal tegnap pitymallatkor kimentünk Ferihegyre, hogy részt vegyünk azon a sajtótájékoztatón, amelyet a Petőfi Bizottság nevében Morvai Ferenc, „a kazánkirály” szervezett, Szibériába történő visszautazása előtt. Mint arról a sajtó már tájékoztatót, Morvai finanszírozza azt az expedíciót, amelyik Petőfi Sándor földi maradványait hivatott fellelni.

A tájékoztatón Morvai mindekelőtt kifogásolta azt, hogy a Tv 2 az előztes szerződéses megállapodás ellenére sem volt hajlandó a magyar nemzetet az eddigi eredményekről tájékoztatni. Így hát kénytelen beérni a helyi tévéadókkal, rádióval és a nyomtatott sajtó adta lehetőségekkel. Pedig hát, mint korábban azt megtudhattuk, nemcsak az orosz dekabrista holtteste került elő, hanem kétséget kizáróan (?) (!) Petőfi csontjai is. Az erről szóló antropológiai szakvéleményt a napokban nyújtja át Kiszely professzor Morvainak, illetve az állítólag vele tartó moszkvai magyar nagykövetnek. S így — úgy mond — lehetőség nyílik arra, hogy különrepülőgéppel hozza haza a földi maradványokat a temetésre. A Petőfi Bizottság illusztris kormánytagokkal kiegészülve 31-én összeül, és eldönti, hogy a főváros mely pontján legyen felravalozva a lánglelkű költő, és milyen gyalogmenetben szállítsák földi maradványait Kiskőrösre.

Morvai tervei szerint a Szibériából induló különrepülőgéppel egy csipetnyit landol Seremetyevón, hogy magához vehesse azt a körülbelül 3 ezer dokumentumról szóló mikrofilmet, amelyet eddig egy titkos szovjet hadtörténeti levéltárban őriztek. Egyszóval, ha Isten is úgy akarja, július 29-én jön haza Petőfi Sándor, ha addig a magyar állam ad egy hivatalos megbízást Morvainak, hogy ne feketén dolgozzék, mint eddig.

A gyanakvó újságíró, persze nem győzte kérdezni; minek alapján is történt az azonosító eljárás? Morvai elmondta, hogy rendelkezésükre állt a Petőfi Múzeumtól 17 hajszál, egy ruha, s előzetes kutatások alapján Kiszely professzor és nemzetközi

stábja a farkasfog, a csontok, a tüdőbetegség okozta elváltozás alapján azonosította a költőt. Az azonosításról szóló antropológiai dokumentumot Morvai nem tudta felmutatni, mert — úgy mond

Fotó: Bánkúti András

—, ezt majd Kiszely professzor neki és a magyar állam hivatalos képviselőjének fogja átadni.

Megtudtuk azt is, hogy egy 20×20-as területet ástak föl, ahol már előre tudták az antropológusok, hogy mit is kell találniuk. Morvainak külön URH-sáv áll rendelkezésére Magyarország és Szibéria között, így saját fülével hallhatta Kiszely professzor boldog bejelentését, miszerint megtalálták Petőfit. Kérdésekre, hogy lehallgathatnám-e az erről a beszélgetésről esetleg készült magnófelvételt, nemleges választ kaptam. Végül is milyen dokumentu-

mot láttam? Azt a telexjelentést, amit a magyar sajtó már közzétett, a Malév igazoló írását, hogy különrepülőgépet adott esetben rendelkezésre bocsát, és egy szerződést, amelyből kitűnt, hogy Morvai Ferenc a minap három kamionnyi kazánt exportált a Szovjetunióba. Ez utóbbival is dokumentálva, hogy ő „nincs a padlón”, s nem a nullszaldó érdekében hozza haza a csontokat.

Morvai fölszállt a repülőgépre, én meg a telefonra. A Petőfi Irodalmi Múzeum osztályvezetője, Kalla Zsuzsa elmondta, hogy a múzeumnak sohasem volt egyetlen egy szál Petőfi-haja sem, viszont a múlt héten járt náluk két izgatott, fiatal amerikai archeológus, akiknek tudtak prezentálni egy Petőfi-dolmányt, amiről ők alapos mértéket is vettek. Mutattak nekik továbbá néhány ismert Petőfi-ábrázolás fotóját, és egy-két tárgyi relikviát.

A Hadtörténeti Intézet igazgatóhelyettes asszonya elmondta, hogy a '48-as anyag a Moszkva közelében lévő Podolszky-intézetben van, amelynek telefonszámát sem tudhatja a Hadtörténeti Intézet, a kapcsolatot csak a külügyminisztériumon keresztül tartják. Már évekkorábban kérték a szovjet hatóságoktól a 48-as magyar anyag átadását, de mind ez ideig erre még nem került sor. (Lehet, hogy most elcsérelték néhány kazánra?)

A Magyar Televízióban megtudtam, hogy valóban folytattak szóbeli tárgyalásokat Morvaival, majd annak ügyvédje egy szerződéstervezetet küldött a televíziónak. Az ebben foglalt kondíciókat (amelyek nem feltétlenül kulturális jellegűek), a Magyar Televízió nem vállalta, viszont arra vállalkozik, hogy ha az expedícióról film készül, akkor azt bemutatják a magyar népnek, akár megtalálták Petőfit, akár nem.

Nem tudom, hogy Petőfit találták-e meg, vagy sem. Mindenesetre sajnálom az irodalomtörténészeket, már azokat, akiknek majd esetleg újra kellene értékelni a költői életművet. És akkor egy újabb dilemma elé kerülünk: mítoszt, vagy antimítoszt temessünk?

V. Bálint Éva